

Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Sanayici Yol Arkadaşlarım, Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nin Değerli Eş Başkanı ve Üyeleri, TOBB Ankara Kadın Girişimciler Kurulumuzun Kıymetli Başkanı ve Üyeleri, KAİSDER ve ANGİKAD'ın Değerli Başkanları, Basınımızın güzide temsilcileri;

Bugün Meclis toplantımızda çok kıymetli misafirlerimizi ağırlıyoruz. Türk sanayisinin duayen ismi, Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Fuat Tosyalı, Akkök Holding Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ahmet Dördüncü ve Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nin kıymetli yöneticileri aramızdalar.

Hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Bayramın son günü Katar'dan ve dün de Doğubeyazıt'tan gelen acı haberlerin yüreğimizi dağladığını ifade etmek istiyorum. Katar-Türk Birleşik Müşterek Kuvvet Komutanlığı bünyesinde yürütülen eğitim faaliyetleri sırasında, Katar Silahlı Kuvvetlerine ait helikopterin kaza-kırığa uğraması sonucu şehit olan Hava Savunma Binbaşımız ile ASELSAN'da görev yapan iki teknisyenimize ve Doğubeyazıt'ta askeri araç kazasında şehit olan iki Mehmetçimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır diliyorum. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin, ASELSAN camiasının ve aziz milletimizin başı sağ olsun.

Değerli Meclis Üyelerimiz,

Her ay Meclis toplantımızda sanayicilerimiz ve iş dünyamız için umut veren, üretimi ve yatırımı önceleyen bir gündemi konuşma arzusuyla huzurlarınıza çıkıyorum. Ancak üzümlere söylemeliyim ki son dönemlerde dünya ekonomisinin gündemini üretim, ticaret ve büyüme değil; artan jeopolitik gerilimler ve çatışmalar belirliyor.

Bugün dünya ekonomisinin kaderi artık yalnızca rakamlarla yazılmıyor; çatışma süreçleriyle ve çoğu zaman akıl ve diplomasinin uzağında alınan kararların yarattığı belirsizliklerle yazılıyor. Küresel ekonomi artık sadece piyasaların değil, fay hatlarının da diliyle konuşuyor.

Bu nedenle yatırım, ihracat, finansman ve sanayi üretimini konuşurken; aynı zamanda savaşların, belirsizliklerin ve krizlerin ekonomik sonuçlarını da değerlendirmek zorunda kalıyoruz.

Yılın ilk çeyreğini geride bırakırken küresel risk algısı daha da derinleşiyor. Hemen üstümüzdeki Rusya-Ukrayna savaşının ekonomik ve siyasi etkileri halen sürerken, şimdi de hemen aşağıımızda ABD ve İsrail'in İran'a saldırılarıyla başlayan, Körfez ülkelerine de yayılan ve çok daha geniş sonuçlar doğurabilecek yeni bir çatışma sarmalıyla karşı karşıyayız. Bu süreç sadece bölgesel güvenliği değil, enerji arz güvenliğini, ticaret yollarını ve küresel ekonomik dengeleri de sarsmaktadır.

Enerji fiyatlarında yaşanan hızlı yükseliş, küresel enflasyon baskısını yeniden artırabilecek bir gelişmedir. Bu durum merkez bankalarının para politikalarını daha da karmaşık hale getirirken, sanayi açısından bakıldığında savaşların ekonomik karşılığı; daha pahalı enerji, daha pahalı lojistik, daha yüksek sigorta giderleridir. Bu da daha temkinli yatırım kararları ve daha zor bir dış ticaret iklimi demektir. Ekranda görüldüğü gibi bu süreç tüm sektörleri farklı ölçüde olumsuz şekilde etkileyecektir. Savaş artık sadece sınır hattını değil, üretim bantlarını da titreten bir dalgaya dönüşmüştür.

Türkiye özelinde ise bu gelişmelerin iki yönlü okunması gerektiğine inanıyorum. Birincisi, risk boyutudur. Enerji ithalatçısı bir ülke olarak petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki her yükseliş; cari denge, enflasyon ve üretim maliyetlerimiz üzerinde baskı oluşturmaktadır. Biz sanayiciler için enerji faturası yalnızca bir maliyet kalemi değil, rekabet gücümüzü doğrudan etkileyen stratejik bir değişkendir. Özellikle ihracat pazarlarında talebin yavaşladığı, finansmana erişimin zorlaştığı bir dönemde enerji kaynaklı yeni şoklar, üretim planlamasını daha da zorlaştırmaktadır.

İkinci yön ise stratejik zorunluluktur.

Son dönemde yaşanan gelişmeler bize çok açık bir gerçeği yeniden göstermektedir: **Güçlü savunma sanayii bir zorunluluktur.** Savunma sanayii yalnızca güvenliğimizin değil, aynı zamanda ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızın da en güçlü taşıyıcısıdır. Savunma sanayiinde elde edilen her kabiliyet, diğer sektörlerin teknoloji seviyesini de yukarı taşır.

Arkadaşlar...

“Ordusu olmayanın yurdu olmaz!” nokta!

Ama çağımızda yurdu korumak yalnızca silahaltında bir kuvvete sahip olmakla değil, o kuvveti çağın gereklerine göre besleyen teknolojiye, üretim gücüne, veri kapasitesine ve stratejik akla sahip olmakla mümkündür.

Bugün güçlü savunma sadece sınırdan değil; fabrikada başlar. Ar-Ge Merkezlerinde, laboratuvarlarda, tersanelerde, uydu sistemlerinde, yazılım altyapısında ve siber alanda inşa edilir. Bugün cephe dediğimiz yerin bir ucu sınırdan, diğer ucu üretim ve teknoloji üslerindedir.

Artık mesele yalnızca bir orduya sahip olmak değil; kendi uçağını, kendi İHA’sını, SİHA’sını, hava savunma sistemini, radarını, elektronik harp kabiliyetini, roketini, füzesini, yazılımını ve kritik bileşenlerini geliştirebilen bağımsız bir savunma ekosistemi kurmaktır.

Evet... “ordusu olmayanın yurdu olmaz.”

Ama şunu da unutmayalım:

Savunma teknolojisinde bağımsız olmayanın geleceği olmaz.

Ülkemizin son yıllarda savunma sanayiinde yerli ve milli teknolojilerle yakaladığı ivme, bu alandaki kararlılığımızın en somut göstergesidir.

Bugün Türkiye, savunma sanayiinde yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılayan bir ülke değil; geliştirdiği teknolojilerle küresel ölçekte söz sahibi olan bir üretim gücüne dönüşmektedir.

Bu başarıda ortaya koyduğu güçlü vizyon ve kararlılık için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a; süreci sanayi politikalarıyla destekleyen Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mehmet Fatih Kacır’a; savunma ekosistemimizi stratejik bir perspektifle yönlendiren Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanımız Sayın Prof. Dr. Haluk Görgün’e; dünyanın en büyük savunma sanayi firmaları listesinde her geçen yıl yükselen vakıf şirketlerimize ve özel sektörümüzün tüm paydaşlarına şükranlarımı sunuyorum.

Savunma sanayimizin gurur veren bu hızlı gelişimi, ülkemizin geleceği adına hepimize güven vermektedir.

İçinden geçtiğimiz dönem bize bir kez daha göstermektedir ki yeni dünyada ekonomik güç ile stratejik güvenlik artık birbirinden ayrı düşünülemez. Üretim gücü zayıf olan, kritik teknolojilerde dışa bağımlı kalan, enerji ve lojistik şoklarına karşı hazırlıksız yakalanan ekonomilerin ayakta kalması giderek zorlaşmaktadır.

Bu nedenle savunma sanayiinde yakaladığımız ivmeyi daha geniş bir sanayi dönüşümüne yaymalı, kritik teknolojilerde derinleşmeli, yerli üretim kabiliyetini artırmalı ve sanayimizi küresel şoklara karşı daha dayanıklı hale getirmeliyiz. Çünkü artık güçlü ülke olmanın yolu, sadece sınırı korumaktan değil, üretim omurgasını da çelikleştirmekten geçiyor.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

2025 yılında Türkiye ekonomisi beklentilere paralel olarak yüzde 3,6 büyümüştür. Yılın son çeyreğinde gerçekleşen yüzde 3,4'lük büyüme ise, küresel belirsizliklere rağmen ekonomimizin dayanıklılık sergilediğini göstermektedir.

Ancak burada asıl üzerinde durulması gereken husus, büyümenin hızı değil, niteliğidir. Rakamlar ilk bakışta olumlu görünse de, tabloya biraz daha yakından baktığımızda üretim tarafında çok sağlıklı bir görüntü ile karşı karşıya olmadığımızı görüyoruz.

Tarım sektörü yüzde 8,8 daralırken, sanayi yüzde 2,9 ile manşet büyümenin altında kalmıştır. Daha da önemlisi, son beş yılda sanayinin milli gelir içindeki payı yüzde 26,1'den yüzde 18'e gerilemiştir. Yani sanayinin payı 2021'den bu yana 8 puanın üzerinde daralmıştır. Tarımın milli gelir içindeki payı ise aynı dönemde yüzde 5,7'den yüzde 5'e düşmüştür. Bu tablo, üretim kapasitesinin güç kazanmadığını, aksine arz tarafındaki zayıflamanın giderek derinleştiğini ortaya koymaktadır.

Buna karşılık tüketim ve yatırımlar güçlü bir seyir izlerken, net dış ticaret ise büyümeyi aşağıya çeken bir unsur olmaktadır. Bu durum, üretim kapasitesiyle yeterince desteklenmeyen, dış denge üzerinde baskı oluşturan ve fiyat istikrarını zorlaştıran bir büyüme yapısına işaret etmektedir. Üstelik yatırımlardaki hızlanmanın önemli bir bölümü de sanayi kaynaklı kapasite artışından daha çok, inşaat sektöründe

depremin de etkisiyle kaydedilen yüzde 10,8'lik büyümeden kaynaklanmaktadır. Yani ekonomide rakam büyürken, üretimin omurgası aynı ölçüde güçlenmemektedir.

Bu kürsüden daha önce de defalarca dile getirdim:

Arz kapasitesinin yeterince güçlendirilemediği bir ekonomide, makroekonomik dengelenmenin kalıcı biçimde sağlanması da, enflasyonla etkili ve gerçekçi bir mücadele yürütülmesi de mümkün değildir.

Tarım zayıflıyor, sanayi istenen ölçüde büyümüyor ve üretim kapasitesi yeterince genişlemiyorsa, yalnızca talebi baskılayarak kalıcı fiyat istikrarı sağlanamaz.

Çünkü mesele yalnızca para politikası meselesi değildir.

Mesele üretimdir, verimlilik, tarımda ve sanayide arz kapasitesini yeniden güçlendirmektir.

Arz yönünü güçlendirmeden ne kaliteli büyümeden, ne de kalıcı refah artışından söz edemeyiz.

Gerçekçi ve sürdürülebilir bir enflasyonla mücadelenin yolu; üretimi, sanayiye, tarımı ve verimliliği merkeze alan bir büyüme anlayışından geçmektedir.

Diğer taraftan Şubat ayı verileri, enflasyonla mücadelede risklerin arttığını göstermektedir. Özellikle gıda fiyatlarındaki sert artışlar ve savaş kaynaklı petrol şokunun oluşturduğu maliyet baskısı, enflasyon görünümünü daha kırılgan hale getirmektedir. Nitekim Şubat ayı enflasyonu yıllık yüzde 31,53'e yükselirken, gıda ve alkolsüz içeceklerde yıllık yüzde 36,44, aylık ise yüzde 6,89 artmıştır. Merkez Bankası da yıllık enflasyondaki yükselişte gıda grubunun belirleyici rol oynadığına özellikle işaret etmiştir.

Yüksek gıda enflasyonu yalnızca geçici don olayları ya da kuraklıkla açıklanamaz. Asıl sorun daha derindedir.

Tarım sektörümüz uzun süredir yüksek girdi maliyetleri, düşük verimlilik, plansız üretim, sulama altyapısındaki yetersizlikler, küçük ölçekli işletme yapısı ve tedarik zincirindeki aksaklıklar gibi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Bunun üzerine Körfez'deki savaşla birlikte özellikle gübre ve diğer tarımsal ara girdilerin tedariki

zorlaşırken maliyetler daha da artacaktır. 2025'te tarımsal üretim hacmimiz bir önceki yıla göre yüzde 10,6 daralmış, üretim düzeyi 2018'den bu yana en düşük seviyesine gerilemiştir. Bu durum, gıda enflasyonu ve fiyat istikrarı açısından da önemli bir risk alanı oluşturmaktadır. Tarım zayıfladığında sadece tarladaki ürün eksilmez; sofradaki denge de bozulur.

Bu nedenle tarım politikalarının bütüncül bir anlayışla ele alınması ve üretimin daha planlı hale getirilmesi kaçınılmazdır. Bu noktada hem üreticiyi hem sanayiciyi hem de tüketiciyi koruyan ve kazandıran "sözleşmeli tarım modelinin" yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum. Devlet güvencesi ve güçlü bir koordinasyonla hayata geçirilecek bu model, piyasada öngörülebilirliği artıracak, arz güvenliğini güçlendirecek ve fiyat istikrarına katkı sağlayacaktır.

Yıllık tükettiğimiz 57 milyar metreküp suyun yüzde 77'si tarım sektöründe kullanılıyor. Bu nedenle tarımda verimli su kullanımının yaygınlaştırılması ve desteklenmesi kritik önemdedir.

Uluslararası karşılaştırmalar da bu ihtiyacımızı açıkça ortaya koyuyor. Tarımda bir metreküp su başına elde edilen ekonomik değer Almanya'da 2,36 dolar, Çin'de 2,18 dolar, Fransa'da 2,17 dolar iken ülkemizde sadece 0,29 dolar seviyesindedir. Bu tablo, daha fazla suyla daha düşük katma değer ürettiğimizi göstermektedir. Yani suyu sadece tüketiyoruz; yeterince değere dönüştüremiyoruz.

Bu çerçevede, geçtiğimiz günlerde Resmi Gazete'de yayımlanan 2026-2035 Ulusal Su Planı'nı, giderek kıtlaşan su kaynaklarımızın daha verimli kullanılması adına önemli bir adım olarak görüyoruz.

Diğer yandan, daha önce gündeme gelen "Havza Bazlı Üretim ve Destekleme Modeli'nin" zorunlu ve etkin bir şekilde uygulanması büyük önem taşımaktadır. Bu modelin işlerlik kazanması; kaynakların doğru kullanımını, doğru ürünün doğru bölgede yetiştirilmesini ve tarımda verimliliğin artırılmasını sağlayacaktır. Böylece hem ülke ekonomimize hem de gıda arz güvenliğimize önemli katkılar sunulacaktır.

Tarımda üretimi güçlendirecek bu adımların yanı sıra, piyasanın daha sağlıklı işlemesi için de düzenlemelere ihtiyaç vardır. Bu kapsamda hem üreticiyi hem de tüketiciyi

koruyan, piyasadaki aksaklıkları azaltan bir "Hal Yasası'nın" da vakit kaybetmeden çıkarılması gerekmektedir.

Üretimde yaşanan zayıflama, gıda arzını daraltmakta, maliyet baskılarını artırmakta ve enflasyonla mücadeleyi daha zorlaştırmaktadır. Arz tarafı zayıflayan, tarımı yapısal olarak güç kaybeden bir ekonomide enflasyonu kalıcı biçimde düşürmek mümkün değildir.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

Sanayi üretim endeksi Ocak ayında hem aylık hem yıllık bazda geriledi. Daha da önemlisi, 11 ay sonra yeniden 100'ün altına düştü. Bu tablo, üretimde zayıflamanın geçici değil, yaygın ve derinleşen bir sorun olduğunu gösteriyor. İmalat sanayi Ocak ayında yıllık bazda yüzde 2,5 daralırken, son dört yılda ortalama artış sadece yüzde 2,2 düzeyinde kaldı.

İmalat sanayinde; ara malı, sermaye malı, tekstil, giyim, deri, kimya, ana metal ve mobilya gibi birçok temel sektörde üretim gücü kaybediliyor. Özellikle dayanıklı tüketim mallarındaki sert düşüş ve tekstil ile giyimde süregelen gerileme, sanayimizin ciddi bir zorlukla karşı karşıya olduğunu, mevcut durumun dikkatle ele alınması gerektiğini gösteriyor.

Kur baskısıyla enflasyonu düşürmeye dayalı yaklaşım, enflasyonu istenilen seviyeye düşürmediği gibi sanayicimizin rekabet gücünü önemli ölçüde zayıflatmıştır.

Verimliliği artıran yapısal reformlar ve sürdürülebilir ekonomi politikaları olmadan kalıcı toparlanma mümkün değildir. Üretimi ve yatırımı yeniden ayağa kaldıracak bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Çünkü Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesi; tüketimden değil, üretimden geçmektedir.

Türkiye ekonomisi büyüyor ama bu büyüme yeterince istihdam yaratmıyor.

Bu durum sanayi tarafında maalesef daha belirgin. Ocak ayında ücretli çalışan sayısında sınırlı bir artış görülürken, sanayide istihdam kaybı devam ediyor. Sanayi sektöründe çalışan sayısı yıllık bazda yüzde 3,5 azaldı. Sanayide bir yıl içinde 174 bin kişi istihdamdan çıktı.

Bu tablo bize çok net bir şey söylüyor:

Sorun geçici değil, yapısal.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

Ankara Sanayi Odası olarak, ulusal ve küresel ölçekte ortaya çıkan gelişme ve trendlere yönelik hazırladığımız çalışma ve araştırma raporlarıyla sanayimizin geleceğine yön veren bir perspektif ortaya koymaya ve politika önerileri geliştirmeye devam ediyoruz. Mart ayında iki önemli stratejik raporumuzu daha kamuoyu ile paylaştık.

İlk raporumuzda Avrupa Birliği ile Hindistan arasında yapılan Serbest Ticaret Anlaşması'nın, sanayimiz üzerindeki muhtemel etkilerini kapsamlı şekilde analiz ettik. Raporumuz, söz konusu anlaşmanın özellikle otomotiv, tekstil ve makine gibi sektörlerimiz açısından hem ciddi rekabet baskıları oluşturabileceğini hem de doğru stratejilerle yeni fırsatlar barındırdığını ortaya koydu.

Geçen hafta sonu ise "Üniversite-Sanayi Etkileşimi" raporumuzu yayımladık. Bugün dünyada rekabet artık yalnızca üniversite mezunu sayısı ile değil, bilgi üretme ve bu bilgiyi teknolojiye, katma değere dönüştürme kapasitesiyle belirleniyor.

Yükseköğretimde erişim sorunumuz yok ama asıl ihtiyacımız, üniversitelerimizi ileri araştırma yapan ve ürettiği bilgiyi ekonomik değere dönüştürebilen yapılar haline getirmektir. Yani üniversitelerimiz sanayimizin güçlü bir teknoloji ortağına dönüşmeden, küresel rekabette üst lige çıkmamız mümkün değildir. Çünkü diploma tek başına bazı kapıları açabilir; ama rekabet gücünü bilgi üretir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugün konuğumuz olan Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nin kıymetli temsilcileri, bizlere önemli bir konuyu bir kez daha hatırlatıyor. Kadınların üretimde, yönetimde ve girişimcilikte daha güçlü şekilde yer alması; yalnızca toplumsal bir gereklilik değil, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmanın da temel şartlarından biridir.

Ankara Sanayi Odası olarak biz de bu anlayışı sözde değil, uygulamada hayata geçirmeye büyük önem veriyoruz. Bugün Odamız personelinin yarısı kadınlardan oluşuyor. Daha da önemlisi, kadınların karar alma mekanizmalarında da güçlü şekilde

yer almasını öncelikli görüyoruz. Odamızda görev yapan 7 müdürümüzden 5'inin kadın olması, bu yaklaşımımızın somut bir göstergesidir.

Kurumsal yönetim araştırmaları, kadınların daha fazla sorumluluk üstlendiği yönetim ekiplerinde inovasyonun arttığını, kurumsal performansın yükseldiğini gösteriyor. Çünkü kadınların akli, titizliği, vizyoner bakışı ve çözüm odaklı yaklaşımı, yönetim kalitesine son derece olumlu yansıyor ve başarı artıyor.

Biz de Odamızda bu olumlu sonuca ulaşmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Ayrıca Odamızın 63 yıllık tarihinde bir ilki gerçekleştirerek, Yönetim Kurulumuzda ilk kez bir kadın üyemizle, Sayın Burcu Özbozkurt ile birlikte çalışıyoruz. Sayın Özbozkurt, vizyonuyla yönetim anlayışımıza farklı bir perspektif ve güç katıyor.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ankara Kadın Girişimciler Kurulumuz da faaliyetlerini Odamız koordinatörlüğünde yoğun bir tempoda sürdürüyor. Sanayici yol arkadaşım Sayın Hande Öztürk başkanlığındaki kurulumuz, özverili çalışmalarıyla kadın girişimcilerimize ilham veriyor ve güçlü bir vizyon kazandırıyor.

Tüm bu yaklaşımlarımızın bir sonucu olarak Ankara Sanayi Odamız, Kadın İşveren ve Sanayiciler Derneği tarafından "Eşitlik Kültürüne Duyarlı İş Yeri Ödülü"ne layık görülmüştür. Bu ödülü son derece kıymetli buluyor, aynı zamanda önemli bir sorumluluk olarak görüyorum.

Çünkü çok iyi biliyoruz ki; kadınların aklını, emeğini ve potansiyelini yeterince değerlendiremeyen hiçbir toplum, güçlü ve sürdürülebilir bir kalkınma gerçekleştiremez.

Yönetim Kurulunda Kadın Derneği'nin vizyonu da bu anlayışı çok net biçimde yansıtmaktadır. Cumhuriyetimizin ilkelerine bağlı, Ata'mızın izinde, kadınların eşit temsil edildiği güçlü bir Türkiye, hepimizin ortak hedefidir.

Birazdan çok kıymetli konuklarımız; Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı duayen sanayicimiz Sayın Fuat Tosyalı, Derneđin Eş Başkanı, Forbes Türkiye Medya Grup Başkanı Sayın Ayşe Burçak Güven ve Danışma Kurulu Üyesi, Akkök Holding Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ahmet Dördüncü, kadınların yönetim kademelerinde yer almasının

kurumsal başarıyı nasıl artırdığına ilişkin tecrübelerini bizlerle paylaşacaklar.
Kendilerine şimdiden teşekkür ediyorum.

Değerli Yol Arkadaşlarım,

Maalesef etrafımız ateş çemberi...

Ama birlik, beraberlik ve dayanışmamızı güçlü tuttuğumuz sürece bu zorlukları da aşacağımızdan eminim. Bu coğrafyada ayakta kalmak, bazen rüzgâra karşı yürümeyi göze almaktır.

Devletimizin sağduyulu, dengeli ve diplomasiyi önceleyen yaklaşımıyla ülkemizin bu süreci en az zararla atlatacağına inanıyorum.

Savaşların sonra erdiği barış ve huzurun hakim olduğu bir dünya diliyor,

Hepinize saygılarımı sunuyorum.